

CanMEDS-rollen PraktijkLeren 2

COMPETENTIEGEBIEDEN
VERPLEEGKUNDIGE IN CANMEDS

Profiel praktijkleren periode 2

In PL 2 staat de eigen zorgverlening in direct patiëntencontact centraal. De student herkent het professioneel handelen in situaties en is er zich bewust van waarom op die manier gehandeld moet worden. Door met meerdere collega's te werken krijgt de student inzicht in verschillende manieren van handelen en de verantwoording daarvan. De student weet de collega te bevragen om er zelf van te leren.

De student is nu ook in staat geleerde zaken te combineren en onder (gedeeltelijke) begeleiding uit te voeren. Op deze manier kan de student laten zien dat hij over kennis en vaardigheden beschikt en in staat is deze toe te passen.

Complexiteit

Dit alles laat de student zien in laag complexe situaties, die uitgebouwd worden naar situaties van gemiddelde complexiteit. Dit zijn onbekende (nieuwe), maar overzichtelijke situaties, met meerdere opdrachten, deels bekend, deels te onderzoeken. Het gemiddeld complexe niveau vraagt specialistische kennis en vaardigheden. Standaard procedures moeten aangepast worden voor wisselende, beperkt multidisciplinaire situaties. Er zijn meerdere partijen betrokken, waar redelijk veel interactie mee vereist is.

Begeleiding

In gemiddeld complexe situaties wordt de student nog in hoge mate begeleid. In laagcomplexe situaties neemt de hoeveelheid begeleiding geleidelijk af en de mate van zelfstandig werken neemt toe. De begeleider biedt tussentijds of op afstand of afroep begeleiding en biedt alternatieven voor het handelen van de student. De student kan door te reflecteren samen met de begeleider zijn handelen en de effecten daarvan bepalen. Dit heeft een sterk lerend en sturend karakter voor toekomstig handelen.

Zorgverlener

Als zorgverlener is de verpleegkundige gericht op het versterken van het zelfmanagement van mensen in hun sociale context, waar mogelijk.

Verplegen omvat: het vaststellen van de behoefte aan verpleegkundige zorg door middel van klinisch redeneren; therapeutische interventies en persoonlijke verzorging; informatievoorziening, educatie, advies en voorspraak; lichamelijke, emotionele en geestelijke ondersteuning.

klinisch redeneren is het continue proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen en problemen van de patiënt. In dit proces richt de verpleegkundige zich op risico inschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring. Omdat ieder mens anders reageert op (dreigende) ziekte en behandeling, zowel lichamelijk, psychisch, functioneel als sociaal, maakt de verpleegkundige gebruik van een veelheid aan informatie. Allereerst informatie van de persoon zelf, van zijn omgeving en van andere zorgverleners. Dit kan mondelinge informatie zijn, informatie uit observaties en lichamelijk onderzoek, en uit overdrachten en dossiers.

De problemen van patiënten, zoals verpleegkundigen die in alle contexten tegenkomen, betreffen vier gebieden van het menselijk functioneren: het lichamelijke, het psychische, het functionele en het sociale. Naast deze 'generieke' problemen zijn er altijd ook specifieke.

Competentie:

De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.

Gedragscriteria PL2:

- Je verklaart de verschijnselen en oorzaken van de zorgvraag op basis van klinisch redeneren. Je zoekt samenhang in deze verschijnselen en geeft op basis hiervan invulling aan het verpleegkundig proces.
- Je past de methodiek van het verpleegkundig proces toe en herkent de visie op verplegen die ten grondslag ligt aan het methodisch werken in de eigen beroepspraktijk.

Competentie:

De verpleegkundige versterkt (zo ver als mogelijk) het zelfmanagement van mensen in hun sociale context. Ze richt zich daarbij op gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en houdt hierbij rekening met de diversiteit in persoonlijke eigenschappen, etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden en ideologische overtuigingen.

Gedragscriteria PL2:

- Je maakt d.m.v. passende gespreksvaardigheden de zorgvrager bewust van zijn/haar gedrag en de consequenties daarvan voor de gezondheid, zonder daar over te oordelen.
- Je verzamelt gegevens over de sociale context van de zorgvrager en verwoordt hoe deze van invloed kan zijn op het zelfmanagement van de zorgvrager.

Competentie:

De verpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de wet BIG.

Gedragscriteria PL2:

- Je stimuleert waar mogelijk de zelfredzaamheid van de zorgvrager.
- Je voert risicovolle- en voorbehouden handelingen uit volgens protocol met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid (Wet BIG).
- Je toont je verantwoordelijkheid in het hanteren van de grenzen van de eigen deskundigheid.

Communicator

Patiënten hebben regie over en verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en gezondheid, binnen de mogelijkheden en omstandigheden van elk individu afzonderlijk. Van de verpleegkundige vraagt dit een goed inschattingsvermogen van de informatiebehoefte die de patiënt heeft. Zij houdt in de communicatie rekening met persoonlijke factoren van de patiënt en diens naasten, zoals leeftijd, etnisch/culturele achtergrond, taalbeheersing, kennis en begripsniveau, emotie, coping stijl en draagkracht. Het gaat om communiceren 'op maat', met een groot inlevingsvermogen en op een open en respectvolle manier. De verpleegkundige is zich bewust van de impact van haar verbale en non-verbale communicatie. Ze verifieert de uitkomsten van haar communicatie bij de patiënt en diens naasten.

De communicatie met patiënten die zich verbaal of non-verbaal niet goed kunnen uiten is complex en vraagt bijzondere aandacht. Het moeilijk kunnen interpreteren van zorgvragen door een gebrek aan verificatiemogelijkheden bij de patiënt kan leiden tot extra complicaties.

De verpleegkundige heeft ook te maken met mondige patiënten, die zich van te voren uitgebreid hebben geïnformeerd (vaak via internet). Samen met de patiënt gaat de verpleegkundige na welke informatie betrouwbaar en van toepassing is en welke niet.

Technologische mogelijkheden maken het de verpleegkundige mogelijk om niet alleen face-to-face, maar ook op afstand te communiceren met patiënten. ICT is ondersteunend aan het persoonlijk contact, vervangt dat niet. De verpleegkundige is actief en vaardig op internet en gebruikt sociale media op integere en professionele wijze.

Competentie:

de verpleegkundige communiceert op persoonsgerichte en professionele wijze met de zorgvrager en diens informele netwerk, waarbij voor optimale informatie-uitwisseling wordt gezorgd.

Gedragscriteria PL2:

- Je kunt persoonsgerichte gesprekstechnieken toepassen, passend bij de zorgvrager en de fase van het verpleegkundig proces.
- Je toont in gesprek met de zorgvrager en diens naasten een open en respectvolle houding.
- Je bent je bewust van de effecten van de eigen verbale en non-verbale uitingen.
- Je kunt adequaat gebruik maken van ICT-hulpmiddelen, EHealth en/of sociale media.

Samenwerkingspartner

De verpleegkundige handelt vanuit haar eigen deskundigheid en werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met de patiënt en zijn naasten, eigen en andere disciplines, en met leidinggevenden. Zij deelt kennis en informatie, is gericht op samenwerking en overdracht in de keten. Dat vergt permanente onderlinge afstemming, om te voorkomen dat de zorg gefragmenteerd raakt. Zij geeft in samenwerking vorm aan het ontwikkelen van beleid met betrekking tot de individuele patiëntenzorg over de grenzen van de individuele zorgorganisatie. Zij doet dit vanuit het perspectief van de continuïteit van de zorg voor het individu. De verpleegkundige werkt daarnaast over de grenzen van gezondheidszorgorganisaties heen, met onder meer woningbouwverenigingen, politie, ouderensoos, wijkcentra, kerken en moskeeën, buurtregisseurs, scholen, kinderdagverblijven, kunstenaars. Via deze samenwerking spoort zij ook mensen die zorg mijden op en mensen met (dreigende) gezondheidsproblemen. De verpleegkundige in de wijk/buurt bereikt iedereen die zorg behoeft, niet alleen op indicatie. De verpleegkundige is vanuit het perspectief van de ondersteuning van het zelfmanagement in eerste termijn gericht op de samenwerking met de patiënt en diens naasten. Zij is zich bewust van het belang van deze relatie als basisvoorwaarde voor de verpleegkundige zorgverlening. De verpleegkundige ondersteunt en begeleidt de mantelzorg of (waar mantelzorg ontbreekt) het sociale netwerk. In het kader van de samenwerking legt de verpleegkundige de informatie, die nodig is om de juiste zorg te kunnen geven, schriftelijk of digitaal vast en houdt een adequate statusvoering bij. Draagt de zorg ook mondeling over naar collega's van eigen en andere disciplines.

Competentie:

De verpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan, werkt effectief samen vanuit het principe van gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en ondersteunt hen in het zelfmanagement.

Gedragscriteria PL2:

- Je kunt zorgvragers, diens naasten en mantelzorgers steunen en hen waar nodig verwijzen naar andere disciplines/instanties.
- Je herkent de verschillende fases van het gezamenlijke besluitvormingsproces.
- Je ziet de zorgvrager als een gelijkwaardige gesprekspartner.
- Je erkent de zorgvrager als autonoom en zelfstandig individu die zelf de regie heeft over het eigen leven.
- Je stelt de zorgvraag en het belang van de zorgvrager centraal.

Competentie:

De verpleegkundige werkt zowel binnen als buiten de eigen organisatie samen met andere beroepsbeoefenaren of instanties waarin zij als autonome professional haar bijdrage levert aan de kwaliteit en continuïteit van zorg.

Gedragscriteria PL2:

- Je werkt samen en stemt af met andere disciplines.
- Je waarborgt de continuïteit van het verpleegkundig proces door te participeren in de verpleegkundige overdracht en patiëntenbespreking.
- Je vraagt feedback op eigen functioneren en vraagt door.
- Je toont een collegiale houding naar andere professionals. Je benoemt je eigen grenzen. Je laat je niet meeslepen in gedrag van anderen.

De reflectieve EBP professional

Het handelen van de verpleegkundige in de praktijk wordt in toenemende mate ondersteund door resultaten vanuit onderzoek. De verpleegkundige streeft naar het toepassen van instrumenten en interventies waarvan de doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn. Zij neemt kennis van resultaten van wetenschappelijk onderzoek en past die waar mogelijk toe in de beroepspraktijk. Zij participeert in onderzoek van specialisten en onderzoekers (verpleegkundig, medisch, psychosociaal en/of paramedisch). De verpleegkundige werkt permanent aan de ontwikkeling van haar deskundigheid en levert een bijdrage aan die van collega's. De verpleegkundige leert via formele leertrajecten, én dagelijks op de werkplek. Bijvoorbeeld door casusbesprekingen, intervisie, klinische lessen en intercollegiale toetsing. Een leven lang leren is een constante in haar loopbaan. Zij is transparant over haar persoonlijke en professionele ontwikkeling. Zij houdt dit bij (in kwaliteitsregister, portfolio).

De verpleegkundige coacht (aankomend) verpleegkundigen en fungeert als rolmodel. Zij signaleert tekorten aan kennis in de beroepspraktijk en onderneemt dan actie. De verpleegkundige heeft een reflectieve beroepshouding, dat wil zeggen dat zij de keuzen die zij maakt en de beslissingen die zij neemt zorgvuldig overdenkt: inhoudelijk, procesmatig en moreel/ethisch. De medische mogelijkheden zijn groot; er wordt vroeg ingegrepen en lang doorbehandeld. De verpleegkundige speelt een grote rol in het vinden van antwoorden op ethische vragen die dit oproept: hoe verhoudt (door) behandelen zich tot de kwaliteit van leven? Verpleegkundigen zijn zich bewust van het feit dat alle keuzen in de zorg niet los gezien kunnen worden van een moreel ethische context. Zij is zich bewust van haar eigen morele kader van waaruit zij handelt en de impact die dat heeft op de zorgverlening.

Competentie:

De verpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk.

Gedragscriteria PL2:

- Je bent in staat resultaten van wetenschappelijk onderzoek te zoeken in databanken en deze te combineren met andere soorten bronnen van kennis.
- Je kunt professionele en persoonlijke kennis hanteren om wensen en voorkeuren van zorgvragers te achterhalen.
- Je bent in staat om op je eigen gedrag te reflecteren en neemt feedback van anderen in je reflectie mee.

Competentie:

De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.

Gedragscriteria PL2:

- Je signaleert eenvoudige en concrete problemen/vragen van collega's in de beroepspraktijk.
- Je verzamelt informatie en structureert deze, waarbij je onderscheid maakt in hoofd- en bijzaken.
- Je doet actief aan kennisoverdracht door eigen kennis te delen en te toetsen.
- Je integreert de professionele waarden en normen in je persoonlijke waarden en normen.
- Je kunt je eigen mening afwegen en onderbouwen.
- Je neemt deel aan discussies.

Competentie:

De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Gedragscriteria PL2:

- Je herkent en beschrijft zorgethiek en ethisch dilemma's in de zorgpraktijk.
- Je kunt benoemen welke waarden en normen van zorgvragers, naasten en zorgprofessionals hieraan ten grondslag liggen.
- Je signaleert en benoemt de ethische dilemma's die zich o.a. manifesteren bij het inzetten van technologie in de zorgpraktijk.
- Je reflecteert kritisch op je eigen persoonlijke ontwikkeling, neemt feedback van anderen mee in je reflectie en zet reflecties om in acties.
- Je vraagt feedback op eigen functioneren en vraagt door.
- Je hebt inzicht in je eigen zelfregulerende vaardigheden.

Gezondheidsbevorderaar

De verpleegkundige beweegt zich in een maatschappij en zorgsector, waarin het denken in termen van zorg en ziekte verschuift naar denken in gedrag en gezondheid. De verpleegkundige draagt bij aan het bevorderen van gezondheid van mensen door het ondersteunen van hun zelfmanagement. Waar mogelijk betreft de verpleegkundige de naasten en/of mantelzorg actief, waar mantelzorg ontbreekt legt zij contact met of initieert zij een sociaal netwerk rondom de patiënt. Zij houdt daarbij rekening met de fysieke (leef)omgeving, sociale relaties, cultuur en leefstijl. Daarnaast richt zij zich op de omgeving van de patiënt, op groepen patiënten en op andere professionals of instanties, of gemeenten.

De verpleegkundige benadert mensen met hoge risico's op gezondheidsproblemen actief. Zij beïnvloedt de leefstijl en gezond gedrag van burgers en patiënten, in de context waarin zij werkt.

Competentie:

De verpleegkundige bevordert de gezondheid van de zorgvrager of groepen zorgvragers door het organiseren en toepassen van passende vormen van preventie die zich ook richten op het bevorderen van het zelfmanagement en het gebruik van eigen netwerk van de patiënt.

Gedragscriteria PL2:

- Je maakt de zorgvrager bewust van de risico's van zijn of haar leefstijl.
- Je ondersteunt zorgvragers om grip te krijgen op hun gezondheidsproblemen.

Organisator

De verpleegkundige werkt als professional in verschillende sectoren van de zorg. Zij is ondernemend en initiatiefrijk, werkzaam in grote organisaties of in zelfsturende, kleinschalige teams, of als zelfstandig beroepsbeoefenaar. Binnen de verschillende contexten overziet en begrijpt zij de financieel economische en bedrijfsmatige belangen die bij de patiëntenzorg spelen. Zij voelt zich medeverantwoordelijk voor het betaalbaar houden van de gezondheidszorg. Zij gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om. Zij neemt beslissingen in het dagelijks werk over taken, beleid (prioritering) en middelen voor de individuele patiëntenzorg.

De verpleegkundige heeft een coördinerende rol rond de patiënt of groepen patiënten: tussen disciplines en 24 uur per dag, 7 dagen per week. Zij houdt alle ontwikkelingen rondom de patiënt bij en zoekt samen met hem of haar naar oplossingen. Daarmee wordt fragmentatie van zorg voorkomen, de complexiteit goed ingeschat en de juiste professional ingeschakeld. Zij heeft ook invloed op indicering van de zorg. De organisatie en coördinatie van de zorg is niet denkbaar zonder de mogelijkheden van ICT. De verpleegkundige past de nieuwste informatie- en communicatietechnologieën toe, biedt zorg op afstand (eHealth) als aanvulling op het persoonlijk contact met de patiënt. De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid naar de organisatie waarin of waarmee zij werkt. Ze bewaakt de patiëntveiligheid, meldt fouten en incidenten, signaleert en rapporteert mogelijkheden tot verbetering van de zorgverlening. De verpleegkundige speelt een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving.

Competentie:

De verpleegkundige toont leiderschap in het verpleegkundig handelen en in de samenwerking met anderen en weegt de verschillende belangen waarbij het belang van de zorgvrager voorop staat.

Gedragscriteria PL2:

- Je streeft gezamenlijke doelen na, wisselt informatie en ideeën uit met anderen.
- Je benoemt je grenzen en verantwoordelijkheden bij het uitoefenen van het verpleegkundig beroep.
- Je analyseert de informatiebehoefte van collega's en vult ontbrekende informatie aan.
- Je weegt verschillende belangen tegen elkaar af.
- Je kunt je standpunt herzien op basis van nieuwe inzichten.

Competentie:

De verpleegkundige plant en coördineert de zorg rondom de zorgvrager/groep zorgvragers.

Gedragscriteria PL2:

- Je toont initiatieven in het starten en uitvoeren van verpleegkundige activiteiten.
- Je behoudt overzicht over verpleegkundige werkzaamheden, toetst eigen voortgang en bewaakt de tijd.
- Je plant eigen werkzaamheden en stemt deze planning af met anderen.

Competentie:

De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zorgvragers en medewerkers binnen de organisatie.

Gedragscriteria PL2:

- Je bent bekend met het veiligheidsbeleid (landelijk en in de eigen organisatie) en de wet- en regelgeving omtrent veiligheid van medewerkers en zorgvragers en handelt hiernaar.
- Je kunt benoemen welke (somatische, psychische, sociale en contextuele factoren van invloed zijn op de veiligheid van zorgvragers en medewerkers.

De professional en kwaliteitsbevorderaar

De verpleegkundige levert zorg passend binnen de geldende wet- en regelgeving. De verpleegkundige monitort, meet en screent haar zorg systematisch, met het oog op kwaliteitsverbetering. Waar mogelijk werkt de verpleegkundige evidence based, en volgt kritisch wat werkt. Zij monitort resultaten, zowel op het niveau van individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt, en stuurt waar nodig bij. Zij kan afwegingen maken tussen prijs en kwaliteit, om kostenbewust te werk te gaan. Zij levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie. Veel zorg is geprotocolleerd en gestandaardiseerd. De verpleegkundige is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden. signaleert het ontbreken van standaarden en protocollen op relevante gebieden en brengt dit onder de aandacht van de eigen organisatie en van de beroepsvereniging van verpleegkundigen. Als lid van de beroepsgroep/beroepsorganisatie beïnvloedt de verpleegkundige samen met vakgenoten de beeldvorming en het positieve imago van het beroep, laat zien waar het beroep voor staat en wat de verpleegkundige bijdrage aan de zorg is. De verpleegkundige heeft visie, bevologenheid, betrokkenheid. Zij vindt het een uitdaging om met mensen te werken, toont respect en oprechte interesse, heeft aandacht voor het unieke van ieder mens. De verpleegkundige heeft een verantwoordelijke en assertieve beroepshouding. Verpleegkundigen spreken elkaar aan op professioneel gedrag: complimenteren en waarderen elkaar, geven elkaar feedback, reflecteren samen.

Competentie:

De verpleegkundige monitort, meet en screent de zorgverlening zowel op het niveau van de individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt om goede kwaliteit van zorg te borgen dan wel te verbeteren.

Gedragscriteria PL2:

- Je bent in staat om een analyse te maken op micro-, meso- en macroniveau gericht op kwaliteitszorg.
- Je bent in staat om op microniveau een probleemanalysemodel in te zetten om de werkelijke situatie in kaart te brengen (kritische analyse).
- Je kent kwaliteitscycli en -meetinstrumenten en herkent deze in de praktijk.

Competentie:

De verpleegkundige levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie en is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden, richtlijnen, protocollen en zorgtechnologie, signaleert het ontbreken en draagt bij aan de ontwikkeling hiervan.

Gedragscriteria PL2:

- Je handelt op basis van richtlijnen, protocollen en standaarden.
- Je geeft mede uitvoering aan een kwaliteitsproces.
- Je stelt je kritisch op naar je eigen werk ten aanzien van geldende procedures, regels en afspraken.
- Je zet waar mogelijk zorgtechnologie in.

Competentie:

De verpleegkundige levert een positieve en actieve bijdrage aan de beeldvorming en de ontwikkeling van de verpleegkunde vanuit een historisch, institutioneel en maatschappelijk perspectief.

Gedragscriteria PL2:

- Je ontwikkelt en bespreekt je eigen authentieke visie op wat je als goed verplegen bestempelt.
- Je integreert de professionele waarden en normen in je persoonlijke waarden en normen ten aanzien van maatschappelijke issues.

- Je geeft invulling aan het verpleegbeleid op de afdeling.